

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sectio I. Præmittuntur quædam circa divinam Voluntatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

X.
*Idea divina
sunt ratione
nostra infi-
nita.*

Quæres quintò, quot sint divinæ *Idea*? Res-pondetur, *Ideas* formales, ut supra dixi, non esse plures, sed realiter loquendo, unicam tantum in Deo esse rerum omnium *Ideam*, ipsam scilicet ejus cognitionem, per quam res omnes indivisibiliter representat. Ratione tamen nostrâ sunt infinitæ, tot scilicet quot sunt *Ideæ* objectivæ, seu res per scientiæ practicæ directionem à Deo producibiles: ita Suarez hic, lib. 3. de Attrib. cap. 5. num. 14. Granada 1. parte, tract. 7. disp. quintâ, num. 2. & alii.

Quæres sexto, quomodo differant *Idea* & *exemplar*? Ut plurimum sumuntur promiscuè: dici tamen possent, *Ideam* spectare res pure possibilis, seu quæ de facto, nunquam producerentur, ac proinde esse scientiam ad res producendas, in actu primo directricem. *Exemplar* verò est scientia Dei prout refertur ad res, non pure possibilis, sed actu in aliqua temporis differentiâ faciendas, ad eas scilicet, ad quas pro signo posteriori terminatur scientia visionis. Quod potestremum docere videtur S. Thomas hic, q. 15. a. 1. Et hæc de *Ideis*, & Scientia Dei sufficiant.

XI.
*Idea & ex-
plar quomodo differant.*

DISPUTATIO XXVI.

De Divinâ Voluntate.

RECTVS doctrina ordo postulat, ut tractatui de Scientia Dei, tractatum de ejusdem Voluntate subjiciamus, quedamque circa illam, ut de Scientia fecimus, inquiramus. Ejus itaque inprimis naturam investigabimus; quâ cognitâ, haud difficilis ad alia, quæ in eâ reperiuntur, erit progressus. Quibus tamen examinandis eò minùs necessarium erit diutiùs insistere, quòd non pauca ad eam spectantia, in Tractatu de Scientia, ob magnam inter utramque hanc facultatem connexionem, sint discussa. Primò autem de necessariâ Dei Voluntate, mox de liberâ agemus: qua questione nihil in totâ Theologica-rum Disputationum serie difficilior.

SECTIO PRIMA.

Premittuntur quedam circa Voluntatem Divinam.

I.
Auctoritate ostenditur, dari in Deo voluntatem.

SUPPONENDUM inprimis tanquam certum cum S. Thoma hic, quaest. 10. art. 1. dari in Deo voluntatem: quod probatione non indiget, tum quia Scriptura passim de Dei voluntate mentionem facit: sic Regius Prophetâ Psalm. 113. v. 3. *Omnia, inquit, quæcumque voluit Dominus, fecit in celo, & in terra.* Omnia etiam dicuntur in voluntate Dei posita esse. Unde Apostolus ad Rom. 12. v. 2. ait: *Ut probetis quæ sit voluntas Dei, &c.*

II.
Idem variis rationibus fundatur.

Ratio etiam naturalis id ipsum suadet, voluntas siquidem est perfectio simpliciter simplex, & consequenter Deo non neganda. Deinde, vel ipso naturæ instinctu homines ad Deum, semper in suis necessitatibus recurrunt, ejusque auxilium implorant: Omnibus ergo à natura inditum est, ut existiment Deum velle iis opem ferre, alioqui hoc frustra facerent. Tandem Deus est laude omni ex parte dignissimus, non naturali tantum, seu ob summam naturæ ejus excellentiam; sed etiam morali, quæ nimirum debetur actibus moralibus seu liberis: hi autem, sicut & sanctitas, sine voluntate non consistunt.

III.
Diversi in Deo ratione nostrâ dantur voluntatis actus.

Deinde, sicut in Scientiâ Dei plures actus supra distinctimus ratione nostrâ diversos, ita plures etiam voluntatis actus considerare in Deo possumus, tum prosecutionis, ut amorem, complacentiam, &c. tum fugæ, ut odium, detestationem, & alios hujusmodi, quos circa objecta creata habere Deus potest.

Ulteriùs, Deum amore saltem latè sumpto, amare seipsum, tanquam certissimum docent omnes Theologi: & ratio videtur manifesta, cum Deus sit objectum perfectissimû, & amore dignissimum, utpote bonitatis simpliciter infinitæ, & alioqui non foret perfectè beatus; ad hanc enim spectat amor & fruitio summi boni. Amor ergo Dei respectu ipsius est necessarius, idque non quoad specificationem tantum, seu quòd non possit se odisse, cum nihil in se cernat mali, sed quoad exercitium; Deus siquidem, bonum infinitum cum sit, idque in omni bonitatis genere excogitabili, rapit ad se necessariò suam voluntatem, nec ab amore sui cessare illo pacto potest.

IV.
Inprimis Deus amat seipsum.

Amor, quo Deus amat se, est necessarius.

Dici verò nequit hic amor liber, nisi per amorem liberum intelligatur spontaneus, seu liber à coactione: quo sensu intelligendi sunt Scotista, dum dicunt Deum amare seipsum liberè, nempe amore libero à coactione. Quo etiam modo dicunt, Spiritum Sanctum procedere à Patre & Filio liberè; quamvis sit impropria locutio, cum libertas simpliciter seu absolute dicta, sit libertas à necessitate; quo sensu certum est nec Deum se amare, nec Patrem & Filium producere Spiritum Sanctum liberè, cum sit objectum infinitum, infinite attractivum, & applicativum infinitè. Eò autem minùs congruus est ille loquendi modus, quòd in Bulla Pii V. & Gregorii XIII. contra Michaëlem Baïum, censuretur hæc illius propositio 39. *Quod voluntariè sit, licet necessitate fiat, liberè tamen sit.* Deus ergo spontaneè, voluntariè, ultro se amat, id est, infinito quodam pondere & inclinatione naturæ, & consequenter immunis est ab omni coactione & violentiâ; necessariò tamen se amat, ita scilicet, ut nullâ ratione ab actu illo cessare possit.

V.
Quo sensu dicitur aliqui Deum amare se liberè.

Deus spontaneè se amat, non liberè.

SECTIO